

Sexual Consent: Struggling with, and through, Rabbinic Texts

Rabbi Aviva Richman – richman@hadar.org

Rabbinic Yeshiva Intensive 2017

I. Introduction: Defining Consent and Coercion

American Law

Utmost Resistance (1906)

Earnest Resistance (1980)

Force (1986)

Nonconsent (1989)

Lack of Affirmative Expression of Consent (1992)

II. Bible: City vs. Field

דברים כב:כג-כז

²³כי יהיה נער בתולה מארשה לאיש ומצאה איש בעיר ושכב עמה: ²⁴והוצאתם את שניהם אל-שער | העיר והוא וסקלתם אתם באבנים ומתו את-הנער על-דבר אשר לא-צעקה בעיר ואת-האיש על-דבר אשר-ענה את-אשת רעהו ובערת הרע מקרבך: ²⁵ואם-בשדה ימצא האיש את-הנער המארשה והחזיק-בה האיש ושכב עמה ומת האיש אשר-שכב עמה לבדו: ²⁶ולנער לא-מעשה דבר אין לנער חטא מות כי פאשר יקום איש על-רעהו ורצחו נפש פן הדבר הזה: ²⁷כי בשדה מצאה מצאה צעקה הנער המארשה ואין מושיע לה:

Deuteronomy 22:23-27

²³If there is a maiden that is a virgin betrothed to a man, and a man finds her in the city, and lies with her; ²⁴then you shall bring them both out unto the gate of that city, and you shall stone them with stones so that they die: the maiden, because she did not cry, being in the city; and the man, because he has humbled/afflicted his neighbor's wife; so you shall be rid of the evil in your midst. ²⁵But if the man finds the maiden that is betrothed in the field, and the man take hold of her, and lie with

her; then only the man that lay with her shall die. ²⁶But unto the maiden you shall do nothing; there is no sin worthy of death in the maiden; for as when a man rises against his neighbor, and slays him, so is this matter. ²⁷For he found her in the field; the betrothed maiden cried out, and there was none to save her.

III. Interpreting the Bible

1. Philo of Alexandria (1st c. BCE, Egypt)

...if she neither cried out nor resisted, but **willingly consented** to her ravisher, she must be looked upon as guilty, having only put forward the fact of the place, as a sophisticated excuse to make it appear that she had been ravished.”¹

2. Sifrei Devarim 243 (~3rd c. Israel)

For he found her in the field.

Is it possible that she is culpable in the city and exempt in the field?

The verse teaches: *The betrothed maiden cried out and there was none to save her.*

Thus, **if there is someone to save her, whether in the city or the field she is culpable, and if there is none to save her, whether in the city or the field she is exempt.**

She cried out

It excludes a case where she says “Let him be” according to Rabbi Yehudah.

2. ספרי דברים רמג

(כז) כי בשדה מצאה,

יכול בעיר חייבת בשדה תהא פטורה?

תלמוד לומר צעקה הנערה המארשה ואין מושיע לה.

הא אם יש לה מושיע בין בעיר בין בשדה חייבת ואם אין לה מושיע בין בעיר בין בשדה פטורה.

צעקה,

פרט לשאמרה הנח לו דברי רבי יהודה

3. Babylonian Talmud Sanhedrin 73a (~6th-8th c.)

The rabbis taught:

One who pursues... a betrothed maiden... we

3. תלמוד בבלי סנהדרין עג.

תנו רבנן אחד הרודף אחר חבירו להרגו, ואחר הזכר, ואחר נערה המאורסה, ואחר

¹ Special Laws III, XIII, (77). *The Works of Philo*, Yonge Translation, 1993.

save [her] with his life...

If there is someone to save her—we don't

save her with his life.

Rabbi Yehudah says: Even if she says "Let him be" so that he not kill her...

חייבי מיתות בית דין, ואחר חייבי

כריתות - מצילין אותן בנפשו...

יש לה מושיע - אין מצילין אותה בנפשו.

רבי יהודה אומר: אף האומרת הניחו לו שלא ירגנה...

Rabbi Yehudah says: Even if she says "Let him be" so that he not kill her.

What are they arguing about?

Rava said: It is a case where she is concerned about her disgrace but allows him [to rape her] so that he not kill her.

רבי יהודה אומר אף האומרת הניחו לו שלא ירגנה.

במאי קמיפלגי?

אמר רבא: במקדפת על פיגמה, ומניחתו שלא ירגנה.

The majority position reasons: **The Torah is concerned about her disgrace—and she is concerned with her disgrace** [so it is appropriate for a bystander to kill the offender].

רבנן סברי: אפיגמה קפיד רחמנא, והרי מקדפת על פיגמה.

Rabbi Yehudah reasons: The Torah's allowance to kill him is due to **her willingness to give over her life. But this maiden is not willing to give over her life.**

ורבי יהודה: האי - דקאמר רחמנא קטליה - משום דמסרה נפשה לקטלא, הא - לא מסרה נפשה לקטלא.

4. Tosefta Sanhedrin 11:5 (~3rd c. Israel)

Version 1 (Erfort)	Version 2 (Vienna)
A) R. Yehudah says: If she said "Let him be" We do not save him with his life.	A') R. Yehudah says: If she said "Let him be" We do save him with his life. Why do we save him with his life?
B) For if we let him be, he will come to matters of life and death.	B') For if we protest he will come to matters of life and death.

וינה	ערפורט
ר' יהודה אומ' אם אמרה הניחו לו מצילין אותו בנפשו ומפני מה מצילין אותו בנפשו שאם היו ממחין בא על עיסקי נפשו	ר' יהודה אומ' אם אמרה הניחו לו אין מצילין אותו בנפשו שאם היו מניחין אותו ובא על עיסקי נפשות

5. Babylonian Talmud Ketubot 51b

Shmuel's Father said: A Jewish woman who was raped is forbidden to her husband—we are concerned that perhaps it began as coercion but ended as consensual.

Rav posed a challenge to Shmuel's father:

If you will be taken captive I will redeem you and bring you back to me as a wife...

For Shmuel's father, what is the case of coercion that the Torah permits?

For example, where witnesses said that she screamed from beginning to end.

This differs from Rava, as Rava said: Any case that began as coercion and ended as consensual, even if she says: "Let him be!" that if he had not attacked her she would have hired him, she is still permitted. For what reason? He has clothed her with desire.

It is taught in accord with Rava: "If she was not coerced" she is forbidden (as a *Sotah*). Thus if she was coerced she is permitted. And there is another case that is permitted even though she was not coerced. Which is that? Anyone where it began as coercion but ended as consensual.

5. תלמוד בבלי כתובות דף נא עמוד ב

אמר אבוב דשמואל: אשת ישראל שנאנסה - אסורה לבעלה, חיישינן שמא תחלתה באונס וסופה ברצון.

איתיביה רב לאבוב דשמואל: אם תשתבאי אפרקינך וואתבינך לי לאינתו! אישתיק.

קרי רב עליה דאבוב דשמואל: שרים עצרו במלים וכף ישימו לפיהם. מאי אית ליה למימר? בשבוייה הקילו.

ולאבוב דשמואל, אונס דשריא רחמנא היכי משכחת לה?

כגון דקאמרי עדים שצווחה מתחלה ועד סוף.

ופליגא דרבא, דאמר רבא: כל שתחלתה באונס וסוף ברצון, אפי' היא אומרת, הניחו לו, שאלמלא (לא) נזקק לה היא שוכרתו - מותרת, מ"ט? יצר אלבשה.

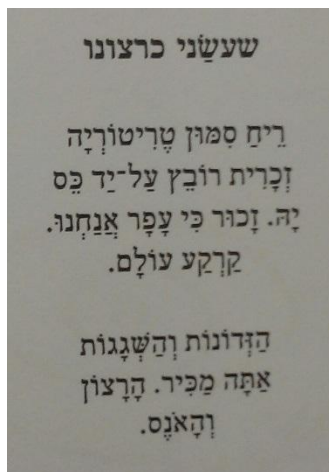
תניא כוותיה דרבא: והיא לא נתפשה אסורה, הא נתפשה מותרת, ויש לך אחרת שאע"פ שלא נתפשה מותרת, ואיזו? זו כל שתחלתה באונס וסופה ברצון. תניא אידך: והיא לא נתפשה אסורה, הא

An alternate teaching: “*If she was not coerced*” she is forbidden (as a *Sotah*). Thus if she was coerced she is permitted. And there is another case that is forbidden even though she was coerced. Which is that? The wife of a *Kohen*.

נתפשה מותרת, ויש לך אחרת שאע"פ
שנתפשה אסורה, ואיזו? זו אשת כהן.

III. Contemporary Interpretations

Epilogue from *Ot Hevel* (Mark of Abel), collection of poems by Shulamit haLevy

Who Made me According to His Desire

The odor marking
male territory hovers next to Yah's
throne. He re-members that we are but dust.
We are eternally ground.

Malicious deeds and accidents
You know. Will/desire
and coercion/rape.

Intertexts:

שמות יז:טז

וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־כַּס קָה מִלְחָמָה לִיקַח בְּעַמְלֶק מִדֹּר דָּר:

Exodus 17:16

And he said: “The hand upon the throne of the Lord: the Lord will have war with Amalek from generation to generation.”

תהלים קג:יד (תחנון)

כִּי הוּא יָדַע יִצְרָנוּ זָכוֹר כִּי־עֶפֶר אֲנֶחָנוּ:

Psalms 103:14, Tahanun

For [God] knows our frame; He remembers that we are dust.

תלמוד בבלי סנהדרין דף עד עמוד ב

והא אסתר פרהסיא הואי! - אמר אביי: אסתר קרקע עולם היתה.

Talmud Bavli Sanhedrin 74b

But Esther was in public [so she should have been willing to die rather than commit a sexual sin]!

Abaye said: Esther was ground of the earth.

Vidui Yom Kippur

הַזְדוּנוֹת וְהַשְׁגָּגוֹת אֶתָּה מְכִיר. הַרְצוֹן וְהָאִנּוּס. הַגְּלוּיִם וְהַנִּסְתָּרִים... מֶה אֲנוּ מֶה חִיֵּינוּ... וַיְמִי חַיֵּיהֶם הִבֵּל לִפְנֵיךָ... כִּי הִכַּל הַבֵּל